

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi **5.000 zł**,

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **15 %** ceny brutto zakupu, usługi.

Częstotliwość udzielania pomocy – pomoc może być udzielana co **3 lata**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada z powodu dysfunkcji narządu ruchu znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności;
2. wiek do lat 18 lub jest w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnienie; w przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.
3. jest posiadaczem samochodu właściciel, współwłaściciel a w przypadku osób niepełnoletnich posiadaczem samochodu jest wnioskodawca.

dysfunkcji narządu ruchu – należy przez to rozumieć dysfunkcję stanowiącą podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (a w przypadku osób niepełnosprawnych do 16 roku życia – orzeczenia o niepełnosprawności); w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu;

oprzyrządowaniu samochodu – należy przez to rozumieć dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności adresata programu urządzenie (montowane fabrycznie lub dodatkowo) lub również wyposażenie samochodu, które umożliwia użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby

niepełnosprawnej oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego;

zatrudnieniu – należy przez to rozumieć:

- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
- b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
- d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.),
- e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy,
- f) staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.)

posiadacz samochodu (w rozumieniu programu) – należy przez to rozumieć jego właściciela lub współwłaściciela; w przypadku osób niepełnoletnich posiadaczem samochodu jest wnioskodawca.

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 2 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 2: Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi **2.100 zł**, w tym:

- a) dla kosztów kursu i egzaminów – **1.500 zł**,
- b) dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu) – **600 zł**,

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **25%** kosztów uzyskania prawa jazdy kat. B.

Częstotliwość udzielania pomocy – pomoc może być udzielana co **3 lata**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

- 1.** w wieku aktywności zawodowej, posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz dysfunkcję narządu ruchu **oraz brak jest przeciwwskazań zdrowotnych do kierownia pojazdami.**

dysfunkcji narządu ruchu – należy przez to rozumieć dysfunkcję stanowiącą podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (a w przypadku osób niepełnosprawnych do 16 roku życia – orzeczenia o niepełnosprawności); w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu.

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 3 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar B- likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi:

- a) dla osoby niewidomej – **30.000 zł**, z czego na urządzenia brajlowskie-
20.000 zł,
- b) dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku, stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności – **10.000 zł**,
- c) dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku.
- **5.000 zł**

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **10%** ceny brutto zakupu.

Częstotliwość udzielania pomocy – pomoc może być udzielana co **3 lata**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności
2. jest w wieku do lat 18 lub jest w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnienia; w przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.
3. posiada dysfunkcję obu kończyn górnych lub narządu wzroku.

dysfunkcji obu kończyn górnych – należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim, wrodzony brak lub amputację obu kończyn górnych – co najmniej w obrębie przedramienia a także dysfunkcję charakteryzującą się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych, wynikająca ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. porażenia mózgowo, choroby neuromięśniowe)

dysfunkcji narządu wzroku - należy potwierdzić orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego przyczyną jest dysfunkcję narządu wzroku. W przypadku gdy:

- a) dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu

niepełnosprawności, ale wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 20 stopni;

- b) osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia, gdy wnioskodawca jest zobowiązany przedłożyć zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,06 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 30 stopni;

sprzęcie elektronicznym lub jego elemencie lub oprogramowaniu – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia lub ich elementy i dedykowane dla nich oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności, z wyłączeniem urządzeń brajlowskich

urządzeniach brajlowskich – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia, zdolne tworzyć wypukłą formę informacji wyjściowej, możliwą do odczytania przy pomocy zmysłu dotyku;

zatrudnieniu – należy przez to rozumieć:

- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
- b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
- d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.),
- e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy,
- f) staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.)

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 4 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar B- likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi:

- dla osoby głuchoniewidomej – **4.000 zł**,
- dla pozostałych adresatów obszaru – **2.000 zł**,

Istnieje możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100%, wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia.

Zadanie nie ma wymaganego udziału własnego.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności.
2. Jest w wieku do lat 18 lub jest w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona. W przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.
3. Posiada dysfunkcję obu kończyn górnych lub narządu wzroku.

sprzęcie elektronicznym lub jego elemencie lub oprogramowaniu – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia lub ich elementy i dedykowane dla nich oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności, z wyłączeniem urządzeń brajlowskich

dysfunkcji narządu wzroku - należy przez to rozumieć dysfunkcję wzroku stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także w przypadku:

- b) gdy dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 20 stopni;
- c) osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia, gdy wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,06 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 30 stopni;

osoba głuchoniewidoma- należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która na skutek równoczesnego uszkodzenia słuchu i wzroku napotyka bardzo duże trudności w wymianie informacji oraz komunikowaniu się, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim.

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 5 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi – **7.000 zł**,

W indywidualnych przypadkach istnieje możliwość zwiększenia kwoty dofinansowania maksymalnie do 20.000 zł w indywidualnych przypadkach, wyłącznie w przypadku, gdy:

- zwiększenie tej kwoty umożliwi zakup wózka dopasowanego do indywidualnych potrzeb zdrowotnych osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem programu.
- celowość zwiększenia kwoty dofinansowania zostanie potwierdzona przez powołanego eksperta.

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **10%** ceny brutto zakupu.

Częstotliwość udzielania pomocy – pomoc może być udzielana co **3 lata**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności
2. jest w wieku do lat 18 lub jest w wieku aktywności zawodowej lub jest zatrudniona. W przypadku osób w wieku emerytalnym wymagane jest zatrudnienie.
3. posiada dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym.

wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym – należy przez to rozumieć także wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym typu skuter; udzielenie dofinansowania na zakup wózka elektrycznego typu skuter wymaga każdorazowo indywidualnego rozpatrzenia, czy zakres dysfunkcji osoby niepełnosprawnej (w szczególności kończyn górnych) nie wyklucza użytkowania takiego typu wózka.

dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i

przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność dofinansowania zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:

- korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
- korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
- istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
- zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej

zatrudnienie – należy przez to rozumieć:

- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
- b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
- d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.),
- e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy,
- f) staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.)

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 6 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi – 2000 zł

Zadanie nie ma wymaganego udziału własnego.

Częstotliwość udzielania pomocy- pomoc może być udzielana po zakończeniu okresu gwarancji.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności i która jest użytkownikiem wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym – należy przez to rozumieć także wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym typu skuter; udzielenie dofinansowania na zakup wózka elektrycznego typu skuter wymaga każdorazowo indywidualnego rozpatrzenia, czy zakres dysfunkcji osoby niepełnosprawnej (w szczególności kończyn górnych) nie wyklucza użytkowania takiego typu wózka.

dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność dofinansowania zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:

- korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
- korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
- istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
- zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 7 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości.

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi- po amputacji:

- w zakresie ręki – **9.000 zł**,
- przedramienia – **20.000 zł**,
- ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym – **26.000 zł**,
- na poziomie podudzia – **14.000 zł**,
- na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – **20.000 zł**,
- uda i wyluszczeniu w stawie biodrowym – **25.000 zł**,

Z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w wyjątkowych przypadkach i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON,

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **10%** ceny brutto.

Częstotliwość udzielania pomocy – pomoc może być udzielana co **3 lata**, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada stopień niepełnosprawności
2. jest w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnienie
3. posiada potwierdzoną przez eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego
4. posiada potwierdzoną przez eksperta PFRON opinie o rokowaniu uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

ekspert PFRON – należy przez to rozumieć specjalistę wojewódzkiego z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego specjalistę w tych dziedzinach, wskazanego przez jednego z wymienionych specjalistów, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą

opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; wyboru ekspertów PFRON dokonuje PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:

- a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,
- b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

oraz o ile dotyczy:

- c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy) i zwiększenia kwoty dofinansowania;

poziom jakości protez kończyny górnej – należy przez to rozumieć:

- a) poziom I - prosta proteza o funkcji głównie kosmetycznej ewentualnie z najprostszymi elementami mechanicznego ustawiania pozycji łokcia i nadgarstka; do wykonania w ramach limitu NFZ; nie przywraca nawet podstawowych funkcji utraconej ręki,
- b) poziom II - proteza z prostymi elementami mechanicznymi oraz standardowym zawieszeniem na kikucie; w zasadzie możliwa do wykonania w ramach NFZ z niewielką dopłatą; nie uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
- c) poziom III - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie aktywności zawodowej,
- d) poziom IV - proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala na uniezależnienie się od otoczenia, jednak nie zawsze jest akceptowana przez pacjentów, w szczególności z powodu znacznej wagi;

poziom jakości protez kończyny dolnej – należy przez to rozumieć:

- a) poziom I - proteza wykonana w ramach limitu NFZ; posiada najprostsze elementy mechaniczne; nie daje możliwości lokomocyjnych dla codziennego funkcjonowania pacjenta,
- b) poziom II - poziom podstawowy umożliwiający w miarę sprawne poruszanie się pacjenta; proteza taka jednak nie daje rzeczywistych możliwości intensywnego, bezpiecznego jej użytkowania potrzebnego do codziennej aktywności zawodowej,
- c) poziom III - poziom bardzo dobry; proteza taka wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych; w tej grupie protez pacjent może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;
- d) poziom IV - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi elementami nośnymi; umożliwiają w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną pacjentów

protezie kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – należy przez to rozumieć protezę/protezy kończyny górnej i/lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez;

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 8 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar C- likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (conajmniej na III poziomie jakości).

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi- przy amputacji

- w zakresie ręki – **2700 zł**,
- przedramienia – **6000 zł**,
- ramienia i wyłuszczeniu w stawie barkowym – **7800 zł**,
- na poziomie podudzia – **4200 zł**,
- na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – **6000 zł**,
- uda i wyłuszczeniu w stawie biodrowym – **7500 zł**,

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **10%** ceny brutto.

Częstotliwość udzielania pomocy- pomoc może być udzielana po zakończeniu okresu gwarancji.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada stopień niepełnosprawności
2. jest w wieku aktywności zawodowej lub zatrudnienie
3. posiada potwierdzoną przez eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego
4. posiada potwierdzoną przez eksperta PFRON opinie o rokowaniu uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

ekspert PFRON – należy przez to rozumieć specjalistę wojewódzkiego z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego specjalistę w tych dziedzinach, wskazanego przez jednego z wymienionych specjalistów, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; wyboru ekspertów PFRON dokonuje PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie

za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:

- a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,
- b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,

oraz o ile dotyczy:

- c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy)

i zwiększenia kwoty dofinansowania;

poziom jakości protez kończyny górnej – należy przez to rozumieć:

- a) poziom I - prosta proteza o funkcji głównie kosmetycznej ewentualnie z najprostszymi elementami mechanicznego ustawiania pozycji łokcia i nadgarstka; do wykonania w ramach limitu NFZ; nie przywraca nawet podstawowych funkcji utraconej ręki,
- b) poziom II - proteza z prostymi elementami mechanicznymi oraz standardowym zawieszeniem na kikucie; w zasadzie możliwa do wykonania w ramach NFZ z niewielką dopłatą; nie uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
- c) poziom III - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie aktywności zawodowej,
- d) poziom IV - proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala na uniezależnienie się od otoczenia, jednak nie zawsze jest akceptowana przez pacjentów, w szczególności z powodu znacznej wagi;

poziom jakości protez kończyny dolnej – należy przez to rozumieć:

- a) poziom I - proteza wykonana w ramach limitu NFZ; posiada najprostsze elementy mechaniczne; nie daje możliwości lokomocyjnych dla codziennego funkcjonowania pacjenta,
- b) poziom II - poziom podstawowy umożliwiający w miarę sprawne poruszanie się pacjenta; proteza taka jednak nie daje rzeczywistych możliwości intensywnego, bezpiecznego jej użytkowania potrzebnego do codziennej aktywności zawodowej,
- c) poziom III - poziom bardzo dobry; proteza taka wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych; w tej grupie protez pacjent może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;
- d) poziom IV - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi elementami nośnymi; umożliwiają w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną pacjentów

protezie kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – należy przez to rozumieć protezę/protezy kończyny górnej i/lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez;

program finansowany ze środków PFRON

Załącznik nr 9 do Zarządzenia Dyrektora MOPS

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar D- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi- **200 zł** miesięcznie, jednak nie więcej niż 2200 zł w ciągu roku- tytułem kosztów opieki nad jedną osobą zależną.

Wysokość minimalnego udziału własnego osoby niepełnosprawnej wynosi **15%** kosztów opieki dla osoby zależnej.

Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna, która:

1. posiada znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności
2. jest aktywna zawodowo,
3. pełni rolę opiekuna prawnego dziecka.

Realizator podczas oceny merytorycznej wniosków może uprzywilejować wnioski osób, które są w stanie np. wykazać dłuższe okresy rejestracji w Urzędzie Pracy.

aktywność zawodowa – należy przez to rozumieć:

- a) zatrudnienie, lub
- b) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, lub
- c) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu.

osoba zależna – należy przez to rozumieć dziecko będące pod opieką wnioskodawcy i przebywające w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego).